Nieuw landelijk actieplan Afrikaanse varkenspest

Om de structurele dreiging van Afrikaanse varkenspest te minimaliseren, hebben overheden, natuurorganisaties en de Productenorganisatie Varkenshouderij een nieuw actieplan opgesteld. Dit plan, geldig tot medio 2028, richt zich op preventie en snelle bestrijding bij een mogelijke uitbraak.

Het actieplan in de provincie Limburg bouwt voort op de ‘Roadmap’ uit 2020 en is aangepast aan de recente ontwikkelingen in Europa. Extra aandacht gaat uit naar risicolocaties zoals parkeerplaatsen, recreatieparken en evenementen. Lokale overleggen zorgen voor effectief beheer van wilde zwijnen en investeren in de opleiding van jonge jagers. Dode wilde zwijnen worden direct beoordeeld door gekwalificeerde personen. Subsidies ondersteunen de aanschaf van middelen, trainingen en overleg. Partners houden draaiboeken en oefeningen actueel en noodvergunningen zijn beschikbaar voor snelle interventie indien nodig.

Het nieuwe landelijk actieplan

Beschrijft een gezamenlijk plan (2025–2028) van het Rijk, vier provincies, TBO’s en de varkenssector om insleep en verspreiding van Afrikaanse varkenspest (AVP) via wilde zwijnen te voorkomen en om bestuurlijk, juridisch en operationeel voorbereid te zijn op een uitbraak in Nederland.

Doel en reikwijdte

Het plan bouwt voort op de Roadmap Preventie AVP (2020) en neemt resterende en nieuwe acties op, specifiek gericht op wilde zwijnen; preventie bij gehouden varkens loopt in een parallel traject. Doel is risico’s op introductie te reduceren, rekening houdend met de ecologische rol van het wilde zwijn, én knelpunten bij bestrijding vooraf weg te nemen

zodat bij een uitbraak snel en gecoördineerd kan worden opgetreden.

Governance en rolverdeling

Er komt een stuurgroep (LVVN, provincies GLD/LIM/NB/OV, POV en TBO’s) die jaarlijks bijeenkomt en een werkgroep die viermaal per jaar vergadert en de acties inhoudelijk uitwerkt en uitvoert. Provincies trekken de preventielijn (faunabeheer en populatiesturing), terwijl LVVN verantwoordelijk is voor dierziektebestrijding en de voorbereidingen daarop; financieringsvraagstukken worden betrokken bij de evaluatie van het gedecentraliseerde natuurbudget en het Natuurpact.

Hoofdacties preventie

Kern van de preventie is risicogericht, gebiedsspecifiek beleid op locaties met grootste kans op insleep (recreatie, infrastructuur, grensgebieden), inclusief reductie/voorkomen van populaties, afrasteringen, monitoring en lokale communicatie.Verder voorziet het plan in onderzoek naar niet-dodelijke middelen, optimalisering en eventueel minder vrijblijvende toepassing van beheermethoden (incl. juridische basis voor “verplicht beheer”), versterking van kennis en opleiding van jagers en het verbeteren van de georganiseerde inname en afvoer van slachtafval van wilde zwijnen.

Hoofdacties bestrijdingsvoorbereiding

Voor de “warme fase” worden compartimenten en besmette zones vooraf in kaart gebracht, inclusief mogelijke rastertracés en bijbehorende vergunning- en toestemmingsvereisten.Daarnaast worden afspraken voorbereid over inzet van lokaal personeel/vrijwilligers en alternatieve middelen (honden, drones) voor kadavers op te sporen, wordt een eradicatieplan voor AVP in wilde zwijnen geactualiseerd en is er expliciete afstemming met veiligheidsregio’s over maatschappelijke en orde/veiligheidsgevolgen van een uitbraak.

Jaarlijkse terugkomdag en provinciale bijlage

Er wordt jaarlijks een “terugkomdag” georganiseerd waarin alle betrokken partijen voortgang, knelpunten en goede voorbeelden rond preventie en beheer uitwisselen.In een bijlage staat per provincie (GLD, LIM, NB, OV) een overzicht van reeds uitgevoerde acties sinds de Roadmap, zoals 0-standgebieden, lokale overleg- en interventieteams, verruimde inzet van middelen, compartimenteringsonderzoek en het plaatsen van rasters en waarschuwingsborden.

Bronnen

[1] **102223972-Plan-van-aanpak-preventie-en-bestrijdingsvoorbereiding-Afrikaanse-varkenspest-.pdf**